

og trender

VGs sider om kultur

Dahl angrer intet

Hans Fredrik Dahl tror ikke hans troverdighet er svekket. Han beklager heller ikke at han anbefalte David Irvings bok.

- Jeg setter Irving relativt høyt som historisk forfatter, fastholder medieprofessoren og historikeren Hans Fredrik Dahl.

Han tørstet ikke beskyldningene om at han (for) leser bak lyset ved å gå god for Irvings kompetanse.

- Jeg vet at David Irving er med i den internasjonale revisjonistbevegelsen, som inkluderer antisemitter. Jeg har alltid tatt avstand fra Irvings personlige politiske syn. Men den historiske litteraturen er full av eien-dommelige litterater. Hans Fredrik Dahl fremholder biografien om Goebbels som viktig.

- Jeg er enig i at utryddelsen av jødene er påfallende lite omtalt. Men den er likevel omtalt i en utstrækning som til en viss grad kan forsvares. Kjent boken kunne sagt mer om dette, men den sier så mye annet.

Historikeren karakteriserer Fures pamflett som «lite saktlig».

- Spesielt merket jeg meg at han hevder at jeg benekter nazismens mest menneskefiendelige syn. Det tar jeg sterk avstand fra.

Historiker Dahl mener det er Fure som vil tape i denne saken.

- I det lange løp vil det vise seg at Odd-Bjørn Fures beskyldninger vil ligge tynt an. I pamfletten har han benyttet en selektiv sitattekunnskap. Men vi skal notes i faglige diskusjoner, sa far vi se.

Hans Fredrik Dahl omtaler sitt politiske ståsted som liberalt.

Alternativt

Soria Moria Festivalen i Oslo går av stabelen mellom 6. og 9. mars. Dette er en tverrkulturell festival som blant annet kan by på comeback for rocktrioen Einmal Kommt Die Liebe, stand up-komikk med Bjarte Hjelmland, filmfremvisninger og konsert med Sidsel Endresen, Bugge Wesseltoft og Miki N'Doye.

Husk også...

Maleren og grafikeren Eli Hovdenak stiller ut på Gjølstad Bruk i Holen fra og med førstkommende lørdag. Kunstneren, som selv vil være til stede ved åpningen, har tidligere vært representert ved flere store utstillinger i inn- og utland.

Den som hører meg snakke om ekteskap, må gi meg en solid ørefik.

Sitat

Nyopererte Elizabeth Taylor insisterte på at hun ikke vil inngå ekteskap for niende gang.

Historiker Dahl slaktes av sine egne

Av LENA STORVAND og TROND SOLBERG (foto)

Hans Fredrik Dahl slaktes av sine egne. Historikeren anbefalte en biografi om Goebbels - skrevet av en høyreekstremist som fornæktet nazistenes utryddelsesleirer.

Han møter knallhard kritikk for sin anbefaling. Dahl har gått god for biografien om Hitlers propagandaminister. Boken er signert den høyreekstremeren David Irving.

I politiske uttalelser har Irving beneidet at det fantes utryddelsesleirer i Det tredje rike. Samme mann skriver historiske bøker om annen verdenskrig. Siden 1989 har han utelatt utryddelsesleirene i sine bøker.

Historikeren, professoren, kommentatoren, synseren og forfatteren Hans Fredrik Dahl har karakterisert David Irvings biografi som «et vitenskapelig arbeid fra den fremste kilde-

kritiker innen nazismens historie i dag. Irving er den forfatter i dag som etter mitt skjønn anlegger det mest konsekvente kildekritiske perspektiv i sine analyser.»

I går lanserte dr. philos. Odd-Bjørn Fure sin pamflett, «Kampen mot glemsele. Kunnskapsvakuum i mediesamfunnet». Pamfletten er en regelrett hudfletting av Hans Fredrik Dahls standpunkt til David Irvings biografi.

Her får han full støtte av faglige kolleger. De er alle rystet over Hans Fredrik Dahls standpunkt.

Seierherrene skriver historien, selvsagt. Like selvsagt er det at taperne krever revansj. I vinter har både revansjlystne tapere fra den varme krigen og revansjlystne tapere fra den kalde krigen meldt seg - de som hevder at seierherrene fra 2. verdenskrig har løyet, og de som hevder det samme om seierherrene fra den kalde krigen mot kommunismen.

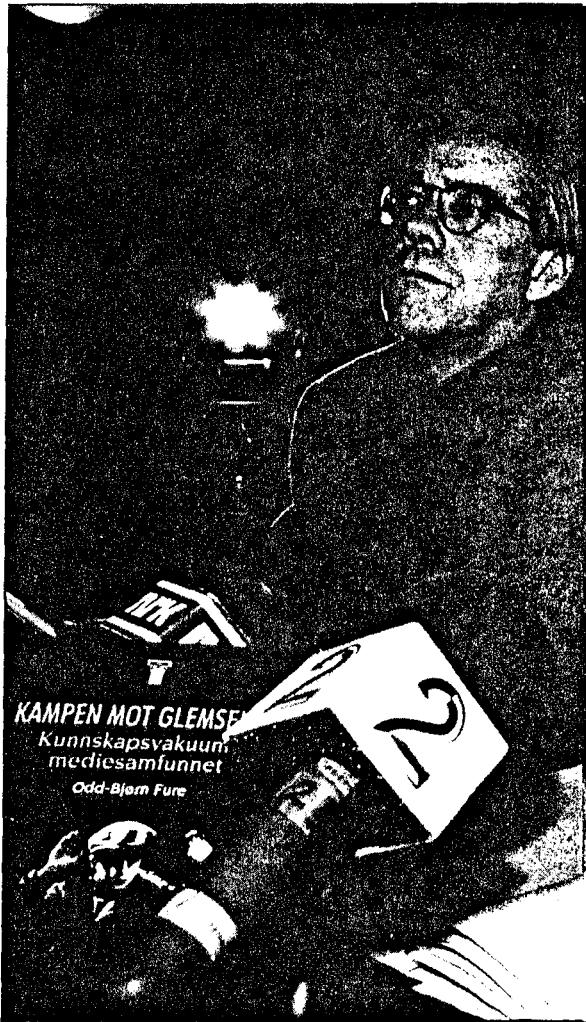
Like sikkert som at kravet om et revansjoppgjør kommer, er det at seierherrene drøyer og drøyer med å ta utfordringen - for de slår tilbake, med fryktelig kraft. Historikeren Odd-Bjørn Fures oppgjør med historikeren Hans Fredrik Dahl kan ses i dette lys. De er for unge til selv å ha tatt del i krigen, men de representerer seierherrene og tapere. Fures pamflett «Kampen mot glemsele», som ble presentert i går, ville vært utenkelig for få år siden - av den enkle grunn at Fure da ikke ville hatt noen Dahl å polemisere mot. Dahl har som kjent de siste årene befatet seg mye med å minimalisere heltenes heltestatus fra siste krig. Han opptrådte som konsulent og senere forsvarer for Egil Ulateigs mildt sagt omstridte bok om Hjemmefrontens påståtte likvideringer. Og han har opptrådt som forsvarer for den britiske historikeren David Irving, som benekter nazistenes systematiske utryddelse av jøder. Det siste er hovedtema for Fures bok.

Den varme krigen

Hva er det som får intellektuelt oppgående mennesker til å benekte at Hitler myrdet seks millioner jøder? Selv trenger jeg ikke engang ta i bruk mitt intellekt for å godta de etablerte historiske fakta. Det holder lenge at jeg kjenner og er glad i en del jøder som mistet far og mor eller en liten søster i utryddelsesleirene.

Den kalde krigen

Under den kalde krigen hadde Sovjetunionens redselsregime plenty av nordmenn som i varierende grad løp dets ærend. De ville «forstå» Sovjet. De ville ikke «provosere» Sovjet. De ville helst ikke snakke om Stalins

KRASS KRITIKER: Det er krass kritikk Odd-Bjørn Fure (til Fure sammen med forlagssjef Trond Andreassen.

Tapern

slutt for

utryddelser. De ville hindre at vi rustet oss mot den tragedie som nesten alle Sovjets nabostater hadde fått oppleve - et angrep.

Selvsagt gjorde seierherrene mye kritikkverdige, både i den varme og i den kalde krigen. Spørsmålet er om disse feilene skal få bli hovedsaken. Svaret er nei.

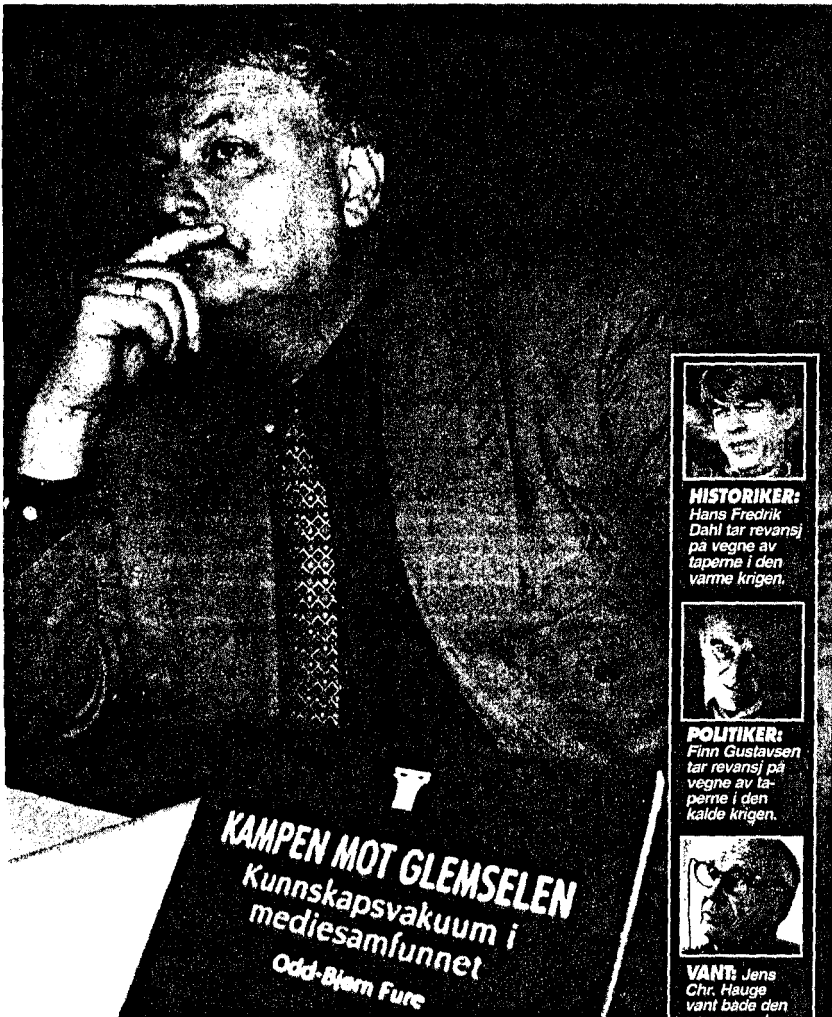
Sovjetunionen og dets medløpere tapte den kalde krigen på alle fronter. I disse dager rettes skyts mot seierherrene - de som med nebb og klør sloss mot tyranniet. De gjorde noe galt - underforstått: Det var vi, de kalde krigernes motstandere, som

hørl at Mesterpianisten Peter Jablonski gjester Trondheim Symfoniorkester i morgen. Til konserten i Olavshallen har svenske Jablonski valgt seg Ravels lyse, luftige og smått humoristiske klaverkonsert i G. Kanske passende i disse før-vårtider?

notert Museet for Samtidkunst i Oslo arrangerer familiedag førstkommande søndag. Der vil det blant annet bli omvisning for barn, teaterverksted med Sidsel Berg og eventyromvisning. Samtidig blir det selvfølgelig mulighet til selv å lage sine egne kunstverk.

Vi bare nevner Anne Grete Preus, Odd Børretzen og Petter Wettre er bare tre Spellemann-nominerte navn som i neste uke opptrer i forbindelse med Norsk Musikk, som arrangeres i forkant av utdelingen av Spellemannprisen lørdag 8. mars. En rekke konserter finner sted på de fleste av hovedstadens utescener denne uken.

aaah! Det er duket for stor dødstilfest i Bryggeparken i Skien lørdag 24. mai. Under parolen «Back to the 60's» blir det gjensyn med blant andre Mungo Jerry, The Tremeloes, Marmalades og The Searchers.

høyre) målberer i sin pamflett mot historikeren Hans Fredrik Dahl. Her er

es fest denne gang?

hadde rett. En slik logikk holder kanskje i kort tid i et relativt lite og lukket miljø. Men i lengden vil det nok dukke opp sa mange Odd-Bjørn Fure'r også i den krigen at det gar som det na gar med Dahl & Co.

En felles fiende

Det er ikke bare revansjlysten som er felles for revansjistene etter den varme og den kalde krigen. Det er en vesentlig ting til - en felles fiende! Faktum er jo at de samme som Norge var seierherrer i for-

svarskampen mot nazistene, også ble seierherrer i forsvarskampen mot kommunistene.

Polemisk kan vi se Jens Christian Hauge som en felles motstander for Egil Ulateig og Hans Fredrik Dahl i kampen om varmkriegshistorien, og for Finn Gustavsen og Arne Jørgensen i kampen om kaldkrigshistorien. Kjenner historien eksempler på at Hauge'ne ikke har vunnet til slutt?

HISTORIKER: Hans Fredrik Dahl tar revansj på vegne av taperne i den varme krigen.

POLITIKER: Finn Gustavsen tar revansj på vegne av taperne i den kalde krigen.

VANT: Jens Chr. Hauge vant både den varme og den kalde krigen - som Milorg-sjef under krigen, som forsvars- og justisminister etter krigen.

KOMMUNIST: Josef Stalin - noen så seg alltid tjent med å bagatellisere hans utgjæringer.

NAZIST: Adolf Hitler - noen så seg alltid tjent med å bagatellisere hans utgjæringer.

Dahls syn på krigen sjokkerer historikerne

Arnfinn Moland, historiker og direktør for Norges Hjemmefrontmuseum:

- Å omtale David Irving som en betydelig historiker og som en god kildekritiker, er helt håreissende. Dahls syn på krigen er blitt mer og mer spesieit. Han har markert et ståsted som er alt annet enn vanlig, på sentrale sider av 2. verdenskrig. Hvis han ikke kommer med retrett, eller fyllestgjørende forklaring, kan han ikke lenger skrive så olympisk uten at noen vil reagere. Det er noe som heter objektive hendelser. Det er ikke to sider av alt. Dahls vurdering av Irving og Ulateigs bok «Med rett til å drepe» må ses i sammenheng. At han i sin konsulentuttalelse ikke fant en eneste feil, gir et tydelig bilde av hans troverdighet.

Helge Pharo, professor og bestyrer, Historisk institutt, UiO

- Det er nokså uforståelig at Hans Fredrik Dahl har gått god for denne boken - en bok som er så stlett! Dahl har jo ellers vært en solid historiker. Dette er både merkelig og oppsiktsvekkende. Dahl kan jo ikke ha vært ukjent med at det er stilt spørsmål ved Irvings kildebruk. Historikerne burde deltatt i debatten mye tidligere, men det kan jo være ubehagelig å si at boken bare er vrøv. Dessuten oppmuntrer ikke avisformatet til en slik debatt.

Olav Riste, professor i historie:

- Jeg ble først og fremst litt forskrekket over Hans Fredrik Dahl. Jeg synes jeg har sett en utvikling hos ham som jeg sterkt vil beklage. Jeg kjente ham som en på mange måter interessant historiker. Men han ser ikke ut til å ha kritisk syn i denne saken. Jeg er forskrekket over at dette kunne gå så langt. Hans Fredrik Dahl har et alvorlig problem med å forklare hvordan han så strikt kunne gå inn for en skribent som David Irving.

Rolf Hobson, forsker, Institutt for forsvarsstudier:

- Å lovprise en historiker som benekter dødsleirenes eksistens, er dypt krenkende overfor en minoritet! Nå er grensen nådd. Fagfolk har sett at mye av det Hans Fredrik Dahl har kommet med de siste årene, er helt feil. Og ut over kravet til etterrettelighet, er det også snakk om anstendighet. Men Hans Fredrik Dahl er bare et symptom på et problem i den norske offentlighet. Oppmerksomheten bør også rettes mot pressen og akademikerne. Hvordan er det med kunnskapsnivået, når Dahl kan operere med de utroligste påstander? Snakk om pressens ignoranse og akademikernes unnfalighet!

Sven Holtsmark, historiker, Institutt for forsvarsstudier

- Dahl har av uforklarlige årsaker gjort seg til talsmann for synspunkter som ikke skal eller må forfektes. Man kan ikke representere en slik holdning til det 20. århundrets største forbrytelse. Det er i så fall moralsk helt uforståelig. Man er ikke da det jeg vil kalle en intellektuell. Etter Irving-debatten og Ulateig-debatten er jeg usikker på Dahls vurderingsvevne på en del sentrale samfunnshistoriske felt. Historikere har nok sett på Dahls sak som så follette at det ligger under ens verdighet å beskjefte seg med den. Ethvert opplyst menneske vet jo at Holocaust fant sted. Men jeg mener flere skulle vært på banen.

Tore Pryser, professor i historie, Distrikthøyskolen i Lillehammer.

- Jeg har hverken lest David Irvings Goebbels-biografi eller Fures pamflett, og vil ikke kommentere den saken. Men prinsipielt mener jeg det utmerket går an at man som politisk menneske kan ha helt stupide meninger og samtidig være et utmerket fagmenneske. Man må først og fremst lese det vedkommende har skrevet.